

Lão M c

Tác Giả: Bút Xuân Tr n Đình Ng c
Thứ Năm, 13 Tháng 9 Năm 2012 21:03

Không ai bi t lão t đâu t i làng Hành này và t bao gi . Cũng ch ng ai bi t tên, h cũng nh tu i tác c a lão. Ch bi t lão không còn trai tr n a, ng i ta đoán lão cũng ph i 54-55 đ lên...

Không ai bi t lão t đâu t i làng Hành này và t bao gi . Cũng ch ng ai bi t tên, h cũng nh tu i tác c a lão. Ch bi t lão không còn trai tr n a, ng i ta đoán lão cũng ph i 54-55 đ lên. Qu n áo t i tàn, m t lão lúc nào cũng xám xám, xanh xanh, m c m c nh thân cau mùa Đông nên ng i ta đ t tên cho lão là lão M c. Lão không ph n đ i mà có v thích thú v i cái tên đó

Lão M c

Tác Giả: Bút Xuân Tr n Đình Ng c
Thứ Năm, 13 Tháng 9 Năm 2012 21:03

nên dù tr con, ng i i n g i : “ông M c, ông M c” là lão quay nhìn li n.

Lão hi n, ít nói, v i ch ng có ai làm b n v i lão đ lão nói. Có ai ng a mi ng h i lão thì lão ch g t gù cái đ u bù xù r m tóc, may ra đ c vài ti ng:” , “ trong c h ng. Lão khoái ch i v i tr con và đôi khi mua đ c m y cái k o g ng, k o b t - th quà thông đ ng và r ti n o thôn quê - lão phát cho chúng r i đ ng nhìn nh ng cái mi ng nhai k o, có v thích thú m.

Ng i ta thù đ t v lão nhi u. Nào lão M c x a kia cũng là dân khá gi , dân có máu m t. Lão có v con đàng hoàng nh ng r i m t tr n cu ng phong, ti p theo lữ t cu n trôi nhà c a đ ng th i c v con c a lão khi n lão tay tr ng, v con s n nghi p m t phút ra tro. Ng i ta b o v con lão ch t đ i h t, r i sau đó lão lang b t kì h , ng i mê mê t nh t nh, điên điên d i d i.

Cũng có ng i nói lão x a kia là kì m c trong làng o miên th ng du B c Vi t, có h c trung bình, có gia t đ n s n, có ru ng sâu, trâu nái. Nh ng r i lão tr thành th t c l v n, không còn m t đ ng m t ch và phiêu b t giang h đ n đây v i hai bàn tay tr ng.

Dù ai nói gì thì nói, có c tình nói cho lão nghe, xem ph n ng c a lão ra sao, lão cũng nh câm, nh đi c. Có nh ng ng i b a chuy n, lão đi ăn c p tr c kia r i b b t o tù, đ c tha, c ý cho lão nghe đ lão t c, lão ph n ng nh ng lão v n nh không nghe. Nhi u ng i i b o lão câm và đi c th c s . R i ng i ta b o, nói v i lão cũng nh đ m vào b bng mà thôi. “R i h i mà nói v i lão M c.” ng i làng này b o nhau nh th , “nói v i lão M c thà v ch đ u g i nói còn h n.”

Lão có m t căn chòi o cu i làng. Căn chòi làm trên m t góc h c a làng, o ch khu t, nó chi m m t đ n tích r t nh , ch l n h n cái chi u hai ng i n m, vì th nên h i đ ng làng không phàn nàn gì lão. Có b t lão r đi thì cũng ch ng đ c l i thêm gì vì th sau khi bàn b c, làng m c nhiên đ lão trú ng trong căn chòi này. Làng cũng đoán lão đã trên 55 tu i nên mi n cho lão m i ph c đ ch phu phen nh ng lão cũng ch ng đ c tham đ gì vào vi c làng. V i, lão đầu ph i ng i làng, ch là dân ng c t m b . Th t ra có m i lão, lão cũng ch ng ham.

Căn chòi, n i lão trú ng là b n cây c t chôn xu ng đáy h , bên trên m t n c kho ng m t thu c tây. C t b ng soạn t i, sà n là nh ng cây tre đ c b c ngang đ c, c t v i nhau b ng mây, trên đó lão đã đi xin đ c m y m nh ván kê sát vào nhau, trên tr i chi u làm ch ng . Mái c a căn chòi là m t cái vòm, lão dùng lá g i, r m, r l p kín, trông xa ng i ta t ng là m t đ ng r

Lão Mọc

Tác Giả: Bút Xuân Trán Đình Ngác
Thứ Năm, 13 Tháng 9 Năm 2012 21:03

náu nó không có bán cây cát đáng trên mát nác.. Chái chá có mát lánh, lão phái khám ngái xuáng mà chui ra chui vào sau khi đã leo qua mát cây cáu khá báng mát đán luáng ngán. Cáa là cái phen liáp che cho kín cái lánh đó khái máa gió hoác nháng lúc lão đi ra ngoài. Muán cho yên, ban đêm lão chá viác kéo cây luáng này vào trong chái là xong.

Thác ra đó chá là giá thiát; lão cháng có đá vát gì làm ngáa mát bán ăn trám, lái cũng không giao du vái ai nên tá thái bát tiát, cháng ma nào léo hánh đán cái góc há hoang váng đó. Máy ngái i làng còn đán ráng coi lão khá khá thá chá váng nhá lão cao cáng lám. Chá có tráu vào tay lão mà không xong vái lão. Đán đoán thá chá có ai nghe lão nói đán quyán các bao giá. Đám đàn bà và trá nít tháng báo nhau:”Lão Mọc hián khá à!”

Trác kia, chái tráng trán không có gì nháng đán đán lão đã nán đác ba hòn đáu rau báng đát sét, lái có cái niáu đát thái cám và luác rau. Ngày mát lán, mái láu có khói bay lên, áy là lúc lão Mọc thái cám. Hình nhá lão chá có đác hai cái bát sành, cháng biát lão xin á đâu; vài đôi đáa tre (thá này quá đá vái lão), mát con dao đi ráng, mát cái thùng sát tây cũ đá đáng gáo, báp, khoai khô và mát quá báu khô ráng ruát đá đáng nác uáng. Nháng món đá quý nhát vái lão không phái là nháng thá đó mà là mát cái ám đát, nhá ám ngái ta ván dùng đá sác thuác bác, có vung đáng hoàng, lão dùng đá náu nác chè khô uáng hàng ngày. Chè khô là tá nháng lá chè tái hái xuáng; ngái ta phái khô xong á thành ra chè khô, khi náu sôi lên nó cho ta bát nác trà máu đám nhá nác ná vái, thám, ngon, nhát là khi trái lánh tá mùa Thu sang đán mùa Xuân, uáng lâu thành nghián.

Lão Mọc nghián chè khô Phú Thá. Đó là cái ráy rà bái đôi khi chè cháa káp đáa vá tá tháng du Bác Viát, ngái bán tá đáng lên giá, khán khá cho lão vì lão rát nghèo. Có khi lão chám chân vì ít tián, chè đã hát cá, lão tiu ngháu vá láu, mát buán hiu.

Báo lão nhán cám cũng đác, lão cháu nhán lám nháng mái ngày không có ít nhát mát bát nác chè khô Phú Thá, lão bán thán cáng ái. Cháng lá chát cà-phê-in đã ngám sâu vào máu lão đán thá!

Lão Mọc không có nghá gì ngoài nghá câu cá. Lão rát sát cá nên háu nhá ngày nào lão cũng bát đác vài, ba con cá chuái (lóc) đem ra chá chiáu bán.

Có tián, lão chá đáng gáo, mua chè khô, mua muái. Rau lão kiám á ao, há dá ăn. Tôm tép, cá

Lão Mọc

Tác Giả: Bút Xuân Trn Đình Ngc
Thứ Năm, 13 Tháng 9 Năm 2012 21:03

mú, cua đng ngay c l n, chch là th cây nhà lá v n v i lão.

Lão không câu nhng ao, h g n mà đi xa, v a không có tr con qu y r y, v a ao h l u c u có nhi u cá to h n.

Cái c n câu cá chu i c a lão là m t kì công. Nó r t dài, b ng lo i tre đ c già m u vàng t i, chuyên dùng làm c n câu. Đ u l n ch b ng n a c tay, đ u nh b ng ngón tay gi a, lão đã h l a u n cho th ng r t công phu, r t đ p. Lão có t i ba cái c n nh vâ đ câu cá chu i hay câu ch. Tùy theo h , ao l n nh mà lão dùng c n nào. Dây câu lão dùng là s i c c dài có hai cái ròng r c nh (lão t ch) đ u c n và gi a c n đ dây không b r i và bung ra đ dằng. Con ngoé (nhái) ho c cái n m p đã m c r t khéo vào l i câu, gi u kín ng nh và l i đi đ con m i không nhìn th y. L i câu lão không ph i mua mà lão ki m m t s i thép l ò r n u n cong, mài nh n, làm ng nh, th t nh y, th t bén, th t c ng, th t kho có th ch u đ c nh ng con chu i 15 kí-lô. Đã m t l n lão m t m t con chu i l n vì cái l i câu mua ch . Lúc gi t, l i g y, con cá r t xu ng h nên t đó lão không dùng l i câu mua n a.

Lúc câu, lão v n tay m t cái là con ngoé, có c c chì nh đ u l i câu cho n ng, tung ra quá gi a h , lão rà m t cách đ u ngh cho con ngoé nh y trên đám ao bèo nh con ngoé th t. Cá chu i đang đoi m i, nh m con ngoé táp cái c. Lão bi t li n, th dây cho con cá nu t m i sâu vào c h ng, lão bi t nó đã vào đ n đầu, lão gi t gi nh m t cái cho l i câu c m sâu vào h ng cá, cái ng nh dài đâm chĩa ra gi ch c l y c nó, kho ng 60 giây sau, khi đã bi t ch c ăn, lão gi t m nh con cá lên kh i m t n c. Cá gi y đành đ ch làm xê đ ch c m t m ng bèo xanh m t. Lão ch vi c kéo cá vào b và đ a v t ra h ng. Có nh ng con cá chu i đen và cá chu i hoa s ng lâu năm, n ng h n ch c kí lô, lão ph i r t khéo k o g y c n câu vì ng n c n nh , r ng r t đ d rà m i trên ao bèo.

Cũng có khi không ph i là con cá chu i nh ng là chú ch to, m p thù lù b ng hai v m tay. Chú ch th y cái n m p m u vàng m ngon lành quá, đã lâu chú ch ng đ c th ng th c, chú nh y trên m t bèo đ u i theo cái n . Trên này lão Mọc đã nhìn th y, lão cho cái n m p ch y ch m ch m rà rà, đôi khi lão ch a c n b t chú ch ngay mà gi n ch i v i chú, cho cái n m p nh y nh m ch này, ch kia m t kho ng cách g n đ khiêu khích chú ch. Chú ch say mê v i con m i, th y m i ch y l i hăng lên phóng t i, phóng t i. Khi v a t m, chú há mi ng đ p b o m t mi ng th a măn. Lão Mọc đ cho chú nu t c vào h ng cho sâu r i m i gi t.

Cá chu i hoa và ch l n bán r t đ c giá vì ai cũng thích ăn mà câu ít khi đ c. Cá chu i hoa l t da đem n u cháo g o n p loãng loãng, cháo nh , cho ít rau c n n c vào thành m t th

Lão Mọc

Tác Giả: Bút Xuân Trán Đình Ngác
Thứ Năm, 13 Tháng 9 Năm 2012 21:03

cháo rßt ngon gßi là cháo ám. Mùa Đông, ăn bát cháo ám bußi chißu lúc heo may đang xußng ào ào ßbên ngoài, thßt thú vß.

Thßnh thoßng lão cũng gißi ß vài con ßch, ßt da, xào vßi mßp. Còn cá chußi thì kho hoßc nßu canh cà chua. Lão chß có vài món đß vßi rau lußc đß ăn cßm. Khi nào sang, lão có thêm bát mußi vßng.

ßy là câu ßch và cá chußi ban ngày. Ban đêm, lão đi câu cá trê. Cá trê câu rßt khó nhßng vßi lão, hißm khi trß vß không.

Câu cá trê phßi kiên nhßn vì cá trê không chßu đßp mßi nhß cá chußi vá ßch. Cßn câu cá trê ngßn, có mßt hòn chì ßbên trên ß câu. Cßn phßi bißt rõ bß ao, hß đßnh câu nông hay sâu mà căn cho mßi ßng ß trên mßt bùn mßt khoßng bßng gang tay hay ngßn hßn. Cá trê đi mßt đàn, đêm mßi đi kißm mßi và khi chúng thßy giun (trùng) là đßp ngay. Mßi đß cao quá, chúng không thßy, mßi đß thßp quá nßm vßi bùn, chúng cũng không thßy, chúng không sßc sßo nhß nhßng loßi cá khác mà chß hay chßi vào hang ß thßt sâu.

Lão Mọc không câu cá trê bßng mßt cßn mà bßng dßm sáu cái cßn câu mßt lúc, mßi cßn cách nhau mßt khoßng đß thßc rßi tây.. Ban ngày lão đã nghiên cßu “đßa hình đßa vßt” rßi nên đßn đêm, lão cß thß mßc mßi thß câu. Cá trê đßp mßi mßc ngßnh ß câu tính tha cß cái cßn tßu thoát nhßng lão đã cßm cßn thßt sâu, mßi con cũng không kéo ra nßi và lão nhìn là bißt cá đã mßc. Có đêm lão cũng kißm đßc đßc dßm, bßy con cá trê vàng ß m, to nhß vßm tay, dài gßn vài gang tay. Cá trê loßi này đem ra chß ai cũng mußn mua. Cá trê kho lá gßng! Khi mußn ăn, lão đß ßi kho vài con hay đem om vßi gißa chua, cà chua cho thßt nhß, ăn vßi cßm.

Nông dân ta xßa kia không bißt nhißu vß cá chußi. Ao nào có cá chußi, không loßi cá con nào còn vßi nó. Nó đßp hßt trßn. Vì nông dân không hißu bißt nên không đißt trß cá chußi ß nhßng ao thß cá mè, cá chép nên rßt cußc, thß cßngàn con cá con mà lúc cá ßn chß còn vài trăm con. Mßy trăm con cá mè, cá chép con đã nuôi béo mß con con chußi. Ngß ßi ta còn nói cá chußi mß kißm mßi cho con rßt tài. Khi không có gì ăn, con chußi mß nhßy lên bß ao nßm cho kißn bu ßi, thßng là gißng kißn đen, hißn. Khi kißn bu kín, mß chußi trßn mình rßi phóng xußng nßc, chußi con tha hß mà đßp kißn no nê. Nßu quß thßc nhß vßy thì cá chußi cũng là đßng vßt khôn ngoan.

o0o

Lão Mọc vn đi câu ban ngày ki m mi ng ăn, t i chui vào chòi ng . M y đ a tr tinh ngh ch có ln đã ln vào chòi khi lão đi câu xem lão s ng ra sao thì ch th y vài cái chi u rách, ba hòn đ u rau, vài cái n i đ t và m y cái c n câu. Có nh ng tháng mùa đông m a nhi u không đi câu đ c, ng i ta không bi t lão s ng b ng gì nh ng không bao gi th y lão đi ăn xin. Có nh ng ng i th ng lão đem g o, b p ho c qu n áo cho lão nh ng lão t ch i. Ch nh ng lúc đó lão m i nói chút chút vì không nói không đ c. Làm nh lão mu n t nh kh u.

Kho ng h n năm t ngày lão Mọc làm căn chòi. M t b a, ng i xung quanh th y lão đ t m t con chó m c nh . Con chó trông đ p và khôn không hi u lão đã xin đầu. Th c ra con chó cũng có lai l ch.

M t bu i chi u lão đ a hai con cá chu i hoa và hai con ch ln ra ch bán. Ng i ta thích tôm cá c a lão vì nó t i và luôn luôn giá h i. Th ng lão ch đ ng m t lát là bán h t.

Ch t lão nhìn th y ba con chó con v i m t ch đàn bà ng i bán cách lão kho ng vài ch c b c. Lão v n thích chó đã lâu nên đ ng đó mà m t c nhìn m y con chó. R i lão không đ n đ c n a nên c m cái r đ ng cá chu i và ch đ n tr c m t ch bán chó. Ch này đã bi t lão t lâu nên chào h i ni m n :

“Chào ông Mọc! Ông mu n mua chó c a tôi sao?”

Lão đ t cái r cá xu ng bên c nh r i ng i xu ng nhìn đàn chó. Lão không chú ý đ n con vàng và con khoang mà ch dán m t vào con chó đen tuy n. Lão dùng hai tay nh nhàng nâng con chó m c b b m xinh x n lên, v ch b ng nó ra nhìn vào cái khoang tr ng b ng. À, con này đ c, quý quá ch vì lão ch thích nuôi chó đ c. Cái khoang b ng c a nó cũng gi ng nh con chó m c c a lão ngày x a, cũng t tíc mai hoa, th ch sùng bám c nh con này.

Con Mọc c a lão ngày x a k t thúc cu c đ i c a nó trong s đau bu n. Tr i đ t , nó đ th ng nh v y mà b ng i ta đánh thu c đ c. Hai th ng trông có v du đ đ đánh thu c đ c

Lão Mọc

Tác Giả: Bút Xuân Trán Đình Ngác
Thứ Năm, 13 Tháng 9 Năm 2012 21:03

con chó rái chúng bá lái con chó nám chát đó cho lão. Lão không biát vì sao mà chúng thù con chó. Có lá con chó hay sáa mái khi chúng đi qua cháng? Lão tháng con chó day dát mát thái gian.

Giá này nhìn tháy con Mác nhá này, lão liên táng tái con Mác đã ra đi ba năm trác. Lão vuát vuát mãi cái láng con chó. Lão mê con chó nháng lão biát lão không đá tián. Hai con cá và hai con ách có đác giá cũng chá hán đáng bác trong khi con chó, có xoàng cũng phái gán 5 đáng. Cá, ách, lán thuác vá thác ăn nên rá, trái lái chó mèo, lán bò nuôi làm giáng rát đát. Lão cá ôm con chó mác trên tay, không muán bá xuáng trong khi hai, ba ngái đáng xung quanh cũng đang trám trá ba con chó. Lão nghĩ báng, náu lão bá con mác xuáng là có ngái cám nó lên ngay và nó sá thuác vá ngái ta. Lão kát con mác quá cháng! Đác, đen tuyán, tá tức mai hoa, thách sùng bám cá đầu dá kiám!

Chá bán chó có lá đác đác tâm tráng cáa lão, báo lão:

“Ông Mác ái, náu ông thích con mác thì tôi đá riêng cho ông đáy.”

Riêng có nghĩa là chá đá cho ông thôi, không ai khác. Riêng cũng có nghĩa nó không bán vái giá “thá tráng” mà có giá đác biát. Lão Mác nghe chá bán chó nói nháng lão ván nghĩ lung. Giá lão có tián, lão trá phát, trá đáy đá chá lão không muán chá bán chó bá thiát thái. Tính lão ván thá, nghèo nháng không tham tián. Nháng lão không có xu teng nào ngoài hai con chuái hoa và hai con ách to. Vì thá lão cá ngái đác mát ra.

Mát anh đàn ông đáng đằng sau ý cháng cũng thích con mác, báo lão Mác:

“Lão có mua con mác thì mua, không thì bá đó đáng lên cho ngái khác mua chá?”

Chá hàng chó nói ngay:

“Ông áy đã láy con chó này rái. Tôi đá cho ông áy đó. Ông Mác có muán đi bán cá thì ôm con

Lão Mọc

Tác Giả: Bút Xuân Trán Đình Ngác
Thứ Năm, 13 Tháng 9 Năm 2012 21:03

mọc đi. Nó là cáa ông rái đó. Khi nào bán cá xong lái đây rái trá tián tôi cũng đác.”

Lão Mọc biát chá bán chó muán giúp đá mình, lão nói nhá nhá “Cám án” và ôm con mác vái rá cá lái chá cũ. Nháng ngái bu lái mua cá cáa lão lúc náy đã tán mát. Còn mát ngái mua cho lão đác mát con cá và mát con ách. Sau đó lão trá lái chá bán chó. Chá đã bán xong hai con chó. Tháy lão, chá đán đá:

“Ông Mọc ái! Ông đã bán xong cá rái à?”

Lão trá lái nhát gáng:

“Hãy còn mát náa.”

“Đâu ông cho tôi coi!”

Lão Mọc chìa cái rá ra cho chá ta coi. Con cá chuái hoa và con ách ván còn sáng nhán, con cá quáy qua quáy lái cái đuôi trong rá còn con ách bá trái tay chân nháng mát má thao láo. Lão đá con chó mác trá óc mát.

“Này ông Mọc!” Chá bán chó nói, “Thôi thôi này nhé. Tôi không tính hán tính thiát gì. Giáa tôi vái ông.(Câu này chá nói thát nhanh). Ông láy con chó, ông đáa tôi con cá và con ách này là váa hòa. Ông chá u không, ông Mọc?”

Có lá nhiáu ngái trong làng này nghe thá thì rát máng, nháng lão Mọc không máng. Mát lão ván áu tá làm sao áy. Giáng nhát gáng cá háu, lão bá o chá bán chó:

“Không đâu. Mái lán này cũng không đá mua con chó. Tôi thích nó lám nháng tôi chá a có tián. Thôi đá láa sau. Chá bán cho ngái ta đi!”

“Không, ông Mọc à. Cá väi äch là đängäm tiän con chó räi. Con chó cái nhà tôi nó đächä có buôn bán gì đâu mà sä mät vän, mät lãi.”

“Chätät väi tôi nhäng tôi không làm nhä thä đäc. Đây, chó cäa chä.”

Nói xong, lão Mọc đängälên, cäm rä cá quäy quä đi. Chä bán chó bäi räi thät sä. Chä không thäy ai ngang nhä cái nhà lão Mọc này. Chä ôm con chó chäy theo:

“Tôi nói thät đäy. Ông Mọc đäa nó vä nuôi giùm tôi đi. (Räi chä nói đäi) Con mäc này không mäy ngäi thích, tôi bán không đäc. Ông không nuôi giùm tôi thì tôi phäi mang vä, tän cäm läm.”

Väa nói chä väa än con mäc vào tay lão Mọc. Mät mäy ngängängän nhängäi mät hän, lão bäo:

“Thä thì chä läy cä tám hào tôi väa bán đây. Tôi còn thiäu chä bao nhiêu, chä cä tính cho đä, mäy ngày näa có cá bán, tôi trächä đän đän. Có väy tôi mäi đäa con chó vä.”

“Räi,” Chä bán chó cäi täi, “Ông còn thiäu tôi nhiäu läm. Ông cä đäa con mäc vä đi. Khi nào ông có cá, tôi läy cá ăn tränä cũng đäc.”

Chä nói mà chä sä lão Mọc tächäi läi đängä. Nhäng sau khi móc tám hào tiän bán cá lúc näy trao cho chä bán chó, lão ôm con chó đi.

Tä đó, trong căn chäi nhäo nän và väng vä cuäi làng đã có thêm mät sinh vät bäu bän väi lão Mọc. Lão chính thäc đät tên cho con chó là Mọc đänhäi con Mọc ngày xäa. Kätä ngày có con Mọc, căn chäi có vä vui hän. Lâu lâu, con Mọc cũng täp säa vài tiäng cho vui cäa vui nhà. Tä nay đi đâu lão Mọc cũng đät con Mọc đi theo. Nó län nhanh nhä thäi. Lúc mäi vä nó

Lão Mọc

Tác Giả: Bút Xuân Trán Đình Ngác
Thứ Năm, 13 Tháng 9 Năm 2012 21:03

mái đác bán tuán, cháa rái vám. Váy mà chá hai tháng sau, nó lán báng. Nó không bá bám nhá trác nháng dài mình ra và khoáng sáu tháng thì nó đã là mát con chó cá trung.

Mác ăn hát mái thá lão Mác cho nó ăn. Cám trán cá ván, đáu cá hay cám không, cám đán khoai sán, hay báp bung, há thá gì lão Mác ăn là nó ăn. Ăn ngon lành nháng không đòi hái, không chê ít, chê nhiáu. No nó cũng canh coi “nhà cáa” cho lão Mác hay đi ngoài đáng vái lão mà đái nó cũng làm tát cá bán phán. Lão Mác cháng có gì á trong láu nháng náu lão báo nó:”Nám nhà coi nhà!” thì nó cá nám á trác cáa chái canh cho đán khi lão vá không mát phút lá đáng. Lão Mác táp cho Mác nghe tiáng ngá i. Lão nói nó nghe ra ngay, làm đáng hiáu lánh mà ngá i khác nói, nó làm thánh. Mác không tán công ngá i nào bao giá nháng náu lão Mác ra hiáu báng tay và “xát, xát”báng giáng nói cho nó, nó dám phóng lên cán giá vào cángá i nào đó cho đán khi lão Mác hái lánh mái thôi.

Lão Mác nhá nhá in còn món “ná chó” phái trá. Nháng lán bán cá sau đó, lão dành đám láy máy đáng

đá trách bán chó. Nháng cá máy tháng sau lão đã đá ý cái chá chángá i bán chó hôm đó nháng không há tháy chá ta trá lái. Lão tá trách đã sá ý không hái tên và nhà cáa chá ta á đáu đá giá này, lão trá bát mát ít. Lão có hái vài ngá i bán hàng á chá hôm nháng không ai biát chá ta á đáu. Không trá đác ná, lão bát rát không yên, nhát là mái ngày nhìn tháy con Mác lái nhá tháy món ná chánh ình trác mát. Nháng chá ta không trá lái, lão biát làm sao?

o0o

Tháng nháng làng quê Bác Viát khi xáa, cá mái khi gán Tát Nguyên Đán, dân làng lái tá chác canh coi e trám cáp đán quáy nhiáu. Dân đánh trong làng tá 18 tuái trá lên đán 45 phái táp háp đá i quyán tráng tuán, ông này phân chia há ra thành táng nhám, táng đái đá canh gác các đáu lái vào ra làng, nháng chá hiám yáu. Mái xóm, thôn cũng có tráng xóm tá chác canh gác

xóm t i tr s xóm x a kia g i là đi m canh.

Mùa đông năm đó B c Vi t r t l nh. Gió heo may hun hút th i đem cái l nh cãm cãm t mi n th ng du B c Vi t xu ng c ng thêm m a d m nhi u ngày th i đ t th i cát. N c ao, h l nh quá khi n cá ch t n i trên m t n c, ng i ta g i là “cái l nh ch t cá”.

Đêm y là m t đêm không trăng sao vào cu i tháng 11 âm l ch. Ph i m t tu n n a tu n đình làng Hành m i b t đ u canh gác cho tháng “c m t”.

B ng kho ng quá n a đêm, m t b n ch ng hai ch c ng i tay c m vũ khí nh giáo, mác, dao r ng, mã t u, g y g c xông vào nhà ông lí C u khu Tây làng Hành. Ông này ch là lí tr ng mua, đã l n tu i, gia t đ i n s n vào lo i có máu m t trong làng. G n cu i năm, b n này tính đi ăn c p m y nhà gi u v cho v con ăn T t.

Mu n vào nhà ông lí C u, ph i m đ c hai l n c ng, n u không ph i v t t ng hoa cao g n hai mét trên c m m nh chai r t s c, r t bén, c t tay c t chân ch y máu nh ch i. Gia nhân ông lí C u cũng có b n ng i là con cháu trong nhà có h c võ ngh cùng v i hai con chó r t đ , t i th ra coi nhà.

Khi b n c p t i bên ngoài nhà ông lí C u, chúng “b t h ng” lên (đ t đ u c). Chúng b c thang lên b t ng trèo lên phóng xu ng sân đ ra m c ng cho đ ng b n ti n vào. Nh ng hai tên v a t đ u thang nh y xu ng thì “h ” hai võ sĩ c a ông lí C u đã giáng cho m i tên m t đòn hi m vào c và b ng. Chúng n m quay l ra. Nh ng năm tên khác đã nh y xu ng ào ào. B n tên đ u võ v i b n võ sĩ c a ông lí C u, còn m t tên đi m c ng cho đ ng b n ào vào.

Hai con chó nhà ông lí C u đã qu n th o v i b n c p ngay t lúc đ u, chúng s a inh i nh ng vì b n c p có khiên, chó không c n trúng ng i chúng đ c h n n a chúng là nh ng tay võ ngh có h ng bi t cách tránh đòn c a chó. Hai con chó b giáo đâm b th ng n m xoài m t góc, th d c.

Chó c khu s a m ĩ, sau đó tr ng m thúc lên r m r m báo cho c làng bi t có c p. Vì làng không đ phòng nên tr ng m ch đánh v y mà tu n đình không th y t i vì không có l nh l c

cũng không có vũ khí trong tay.

B n c p trối g v ch ng gia ch và con cái vào c t nhà. Nh ng tên khác đi thu nh t các đ đ ng nh m m, n i, thau, ch u, v i vóc. Chúng tra kh o hai ông bà lí C u đ bi t ch gi u ti n, vàng, b c nh ng dù b đánh đau, hai ông bà c nói là không có, ch có thóc lúa, chúng mu n xúc c vi c gánh. Nh ng thóc là th n ng, quang gánh đâu mà gánh ban đêm? Chúng đ nh b t hai con l n nh ng th y l n kêu quá khó đ ng thoát thân nên chúng đành thôi. Nh m ch ng không còn th gì đ nu t, chúng tháo lui.

Khi chúng v a ra kh i khu tây thì g p toán tu n đình h n ch c ng i c a làng. Hai bên giao chi n đ đ i. Phía bên tu n đình có c lão M c. Lão th m t cây g y dài kho ng hai s i tay b ng tre đ c già, đ c, to và th ng. Lão múa tít lên khi n b n c p hoa m t đ đòn không k p. M t tên đang ôm m y cái m m đ ng b lão qu t ngang m t cái, m m đ ng tu t kh i tay r i lo ng xo ng xu ng đ t. Lão ch đánh cho tên kia s ch lão không đ nh đánh ch t nên tên kia la ho ng lên r i ch y l . M t tên khác ôm hai cái n i đ ng ch y b lão M c x t con M c phóng lên ôm l y c . Tên kia s quá buông hai cái n i ch y tr i ch t. M y ng òi tu n đình khác cũng ch n đ c m y t m g m, l a; b n c p ph i b c a ch y l y ng i. Chúng ch c p đ c m t ít, không bõ.

Khi b n c p đã hoàn toàn rút kh i, ng i làng bu đông kín nhà ông lí C u. Nh ng ng i đ n đ u tiên c i trối cho v ch ng con cái ông sau đó ông đi ki m đ m xem đã m t nh ng gì.

Ngày hôm sau, huy n l cho nhân viên v đ i u tra v c p và l y đ u tay b n c p. Trong nh ng ng i đ c nêu thành tích vì đã đánh b n c p có lão M c và con M c. Viên Tri huy n làm gi y ban khen lão M c, g i gi y v làng. Làng cho chú M đ i m i lão M c t i nh n b ng ban khen t quan Huy n nh ng chú M đ i ba l n mà không g p lão trong chòi. Ông lí tr ng đích thân đ i m i lão cũng v không. Có ng i g p lão đang câu, b o:

“Ông M c i! Huy n làm b ng khen ông v v đánh c p đ y. Ông lí đ ng ki m ông quá tr i. Ông t i đình làng g p ông y đi.”

Lão M c ch nói:

Lão Mọc

Tác Giả: Bút Xuân Trn Đình Ngc
Thứ Năm, 13 Tháng 9 Năm 2012 21:03

“Tôi có công trng gì đâu?”

“Sao i không? Ai chng th y ông đem đánh c p. C con chó c a ông cũng có công n a.”

Lão không nói thêm ch nhìn cái n m p đang nh y múa nh hai con ch trên mng bèo cái xanh m t t gi a ao.

oOo

Tr a hôm đó, lão Mọc m i mê câu nên v nhà tr . Lão đang tính cu n dây câu, i i câu và xách gi cá đi v thì m t ng i đàn bà đi trên đng nhìn th y lão. Bà ta nh n ra lão Mọc ngay, bà r xu ng con đng b ru ng đ ra b ao ch lão Mọc đang đng thu d n đ câu:

“Chào ông Mọc! Hôm nay ông có cá mú gì không?” Ng i đàn bà đơn đ .

Lão i y làm i r t nhi u ng i trong làng và các làng bên bi t lão nh ng th c tình, lão chng nh ra ai, ngo i tr m y đ a tr hay đi theo lão.

“Có m y con đây. Bà mu n mua sao?”

“Cá c a ông câu t i và ngon i m, không mua cũng u ng. Đâu ông cho tôi coi!”

Lão M c nh c cái gi v n đ đ i n c, cá b t đ c nh t trong đó, c s ng hoài cho đ n lúc lão mang ra ch bán. Lão nh c cái n p đ ra cho bà khách nhìn th y ba con cá chu i c trung đang ve v y đuôi trong đó.

“Bao nhiêu đây, h ông M c?”

“Bà tr tôi bao nhiêu cũng đ c.”

“Không, ông có c a ông ph i nói đi ch .”

“Th ng ra ch , h tr tôi b y hào m t con c này. Nh ng đây tôi không ph i mang ra ch , bà mu n tr bao nhiêu cũng đ c.”

“Không đâu, cá t i th này c là tám hào m i đúng. Ba tám v chi hai đ ng t . Đ c không ông M c?”

“Bà tr th là h n giá ch r i.”

Ng i đàn bà h i ng n ng , khó nói:

“Bây gi th này, tôi ch mang theo có m t đ ng r i, còn thi u g n đ ng n a. Ông có th theo tôi v nhà, ngay xóm Dầu, tôi l y ti n tr đ cho ông, đ c không ông M c?”

Lão M c

Tác Giả: Bút Xuân Tr n Đình Ng c
Thứ Năm, 13 Tháng 9 Năm 2012 21:03

“Thôi, có bao nhiêu bà c tr b y nhiều. Ch còn thi u lúc nào g p l i tôi bà tr cũng đ c.”

Ng i đàn bà ch tay v phía tr c m t:

“Kìa, nhà tôi ngay ch kia. G n l m. Đi, ông đi v i tôi v cho bi t nhà tôi.”

Nói xong bà ta đi, lão M c cũng c m c n câu và cái gi cá theo sau.

Nhà ng i đàn bà cũng g n, ch m t đ i đã t i. Bà ta b o lão M c ng i đ i i cái gh dài trong hàng hiên r i c m gi cá đi vào nhà b p. Lão M c ng i ng m ngôi nhà và cái sân, khu v n tr c m t. Ch t lão nghe gi ng nói:

“M i ông x i n c.”

Lão quay nhìn, a hình nh ch bán chó. Lão h i ng ngàng. Tay lão đ bát n c ng i đàn bà trao, m t lão nhìn chăm chú, r i lão b t ra:

“Ph i ch đã bán con chó M c cho tôi?”

Ng i đàn bà v n ch m rãi:

“Ph i, chính tôi đã bán con chó đen nh cho ông đ y ông M c. Con chó c a ông còn không?”

“Còn, hôm nay tôi không cho nó đi theo. Tôi còn thi u ch m y đ ng c th y, ch cho bi t đ tôi tr ch .”

“Ông tr đ r i mà, ông M c, ngay b a đó tôi đã nói th thôi.”

T lúc m i nhìn th y ng i đàn bà, lão M c đã chú ý đ n cái khăn tr ng đ i trên đ u ch . Lúc này lão m i h i:

“Xin i, ch m i có đ i tang sao?”

Nghe h i đ n n i th ong tâm, ng i đàn bà ng i xu ng đ u kia chi c gh l y gi i khăn b ng m t s t s t khóc. V a lúc đó, ng i đàn bà mua cá - ng i ch nhà - t đ i b p lên:

“ a, ông M c có quen v i dì Na sao? Na là em gái tôi, sáu tháng tr c b m t m t tr n h a ho n ban đêm thiêu r i nhà c a, ch ng v i năm đ a con nó ng say ch y không k p, ch t cháy h t, th t t i nghi p. Na ph i đ n đây đ v i gia đình tôi t hôm đó.”

Lão M c b o ch Na:

“Tôi thành th c chia bu n v i ch . Nh ng ch , trên đ i này, không ph i ch có mình ch đau kh đ u. Tôi cũng là n n nhân c a m t v l i t và c gia đình tôi chín ng i, v v i b y đ a con, ch còn l i mình tôi. Tôi s ng cho qua ngày đ n tháng t i m t căn chòi c u i làng Hành. N u tôi có th làm đ c gì giúp ch trong kh năng c a tôi, xin đ ng ng n ng i cho tôi hay.”

Ng i đàn bà ch nhà trao ti n mua cá cho lão M c. Lão M c móc h t trong túi ra đ c thêm hai đ ng hai, lão trao t t c cho ch Na:

“Tôi g i ch ti n tôi còn thi u v con M c. Tôi ch ng bi t đã đ ch a nh ng tôi ch còn có b ng này. Ch đã quá t t v i tôi.”

Lão Mọc

Tác Giả: Bút Xuân Trán Đình Ngác
Thứ Năm, 13 Tháng 9 Năm 2012 21:03

Chá Na lau nác mát, chá không cám tián:

“Tôi đã nói ông không thiáu ngay hôm đó chá phái hôm nay tôi mái nói đâu.”

“Chá quên rồi! Ngácái ta báo vái tôi chá bán mái con chó gán 5 đáng. Tôi mái đáa cho chá đác hán mát đáng. Thêm chá này náa may mái đá.”

Mác cho lão giá mái tay, chá Na không nhán:

“Ông đáng ép tôi láy thêm tián không phái cáa tôi.”

Bà chá nhà cũng xen vào:

“Dì Na đã nói váy thì ông Mác cũng đáng nài ép dì láy náa.”

Lão Mác đáng lên, cám cái giá không và hai, ba cái cán câu tát ra vá, mát ngán ngán ngán ngán nhángái mát hán.

o0o

Mùa Xuân năm sau, khi nháng chái cây bát ra lá non, tá giả mùa Đông lánh giá âm u và nháng cành đào xanh, đen đám rái rác nháng ná đào phán phát háng cùng nháng bái cúc, bái háng xinh tái ná đáy hoa trên nháng luáng ván ná tráng đá bán Tát ở làng Hành, ngácái dân làng Hành đang nghĩ đán mát cái Tát đám má vái đáy đá thát má, đáa hành, bánh cháng xanh và câu đái đá.

Trái với những mùa Xuân trước, người ta không thấy lão Mọc đi câu mực dù trời trời đã ấm. Chờng lão và con Mọc còn nằm chết dí trong căn chòi mãi sao? Đám trẻ con tò mò vòch lá nhìn rồi chui vào trong chòi. Chúng không thấy lão Mọc và con Mọc đâu, mà y cái còn câu cũng không thấy. Duy chỉ còn vài cái chiếu rách, ba hòn đũa rau, hai cái nĩa và vài cái bát.

Tin lão Mọc biến mất loan nhanh ra làng Hành và lân cận khi nào chắc dĩch thân đến coi. Rõ ràng lão Mọc đã đi rồi mà đi mất cách im lặng, êm thắm, không ai biết. Thế nghĩa là sao? Chắc phải có cái gì xảy ra cho lão. Người ta mong cho lão gặp may vì cái làng này hầu như có cảm tình với lão nhất là sau vụ lão đánh cướp tại nhà ông lí Cù.

Bên đi hơn nửa năm, người làng Hành hầu như đã quên lão Mọc, không ai nhớ đến lão nữa thì có anh Tàm, người làng, lên cửa hàng thành phố Nam Định và nói chuyện anh ta đã gặp và nói chuyện với lão Mọc ở chợ Rồng. Hôm ấy anh Tàm thấy lão Mọc dắt con Mọc đi trong chợ, anh ta mừng quá như gặp người thân, chon lão mời thăm. Lão mời anh ta vào quán của vợ chon lão.

Đó là một cái quán như bán bún chon, bún riêu và chèn đũa đen lá dũa, chèn đũa xanh. Hai vợ chon lão sũa soũa và nũa đũa ăn buổi tối đũa ban ngày chon vợ người bán, còn lão thì phải giúp việc tối vữa. Trông lão có vẻ tươi tắn và lạnh lẽo hơn xưa. Chon vợ lão trông có duyên, cũng khéo ngót bũa nũa. Chèn và bún chon vợ lão Mọc rất ngon, ngày nào bán hết ngày đó. Lão Mọc đãi anh Tàm bún chon và chèn. Quán không đũa bũa tên như ng bũa hàng chợ Rồng ăn quen thói ng gọi là “Quán bún chon và chèn chon Na”, anh Tàm thu tiền vũa.

Khoảng hơn nửa năm sau, anh Tàm lên cửa hàng chon nửa thì vợ chon lão Mọc đã có đũa con đũa lòng đũa ba tháng, một bé trai kháu khũa nh mà vợ chon lão quý như vàng.

Hai năm sau, vợ chon lão Mọc mời có thêm một đũa con gái, lão đũa tên là Phúc Hũa nh, có ý như tũa như ng đũa may hai vợ chon lão đũa c hũa ng sau biết bao nhiêu rồi ro, đau khũa. Thế ng con trai đũa tên là Phúc Đũa c, có ý nghĩa phải làm đũa phúc đũa c đũa gây nhân tũa đũa ng có quũa tũa.

Quán ăn càng ngày càng đông khách, vợ chon lão phải thêm ba người làm, vợ lão chon

Lão Mộc

Tác Giả: Bút Xuân Trán Đình Ngác
Thứ Năm, 13 Tháng 9 Năm 2012 21:03

huy cho họ làm, còn lão Mộc thì đứng thu tiền. Quán phải đi dúi đùn mọt cắn tiếm rỗng gộp ba, đứng bán ng hiu đàng hoàng: “Quán chá Na” hàng dái đá: “Xôi, chè, bún chá cháo, mián” tác không phải chá có chè nhá lúc khái đáu mà thêm xôi, cháo, mián gà cho nháng ai thích ăn, món chè ván đa đáng nhá cũ.

Hai đáa con án đán, lão Mộc nhán nhiám vá đáa chúng đi học và đón vá. Mái năm sau, lão Mộc á vào cái tuái cá lai hi, lão cùng vá con vá làng ăn máng tháng thá bái thái đó, hiám ngái sáng đác đán báy mái. Nhiáu nái, sáu chác đã ăn máng thá, đã có ngái giái báng cá.

Vá cháng lão Mộc đã mua mát tháa đát khá rộng á làng Hành tá khi quán chè phát đát. Lão đi tìm thá xây mát ngôi nhà gỗ ch, mái ngói, rát bá thá và khang trang. Ká hào làng Hành mái lão Mộc giá mát chân Cá ván cho làng nháng lão tá chái, áy cá lão già yáu không còn hoát đáng đác náa. Ká thác lão chá thích vui thú đán viên, sáng gián đá và tá nhiên, bá hát mái ràng buác vái xã hái con ngái. Con mác lão nuôi cho đán khi nó già rái chát, đác cá tháy mái bán năm.